

Julkaistavissa 17.5.2002

Jalometallina ei saa myydä mitä tahansa

KULTA- JA HOPEAOSTOKSILLA SYYTÄ OLLA TARKKANA

Kouluista valmistuvia ja häitä tai muita juhlia viettäviä läheisiä muistetaan usein kulta-, hopea- tai platinalahjalla. Jalometallituotteita ostaessaan kuluttajan on hyvä selvittää, onko tuote oikeasti jalometallia, vai pelkkää rihkamaa, jota myydään jalometallina. Kuluttajan kannattaa tutkia tuotteen leimat ja pyytää myyjää selittämään ne. Turvatekniikan keskus (TUKES) on havainnut jalometallituotteiden myynnissä vilppiä. Kuluttajille myydään mm. kullattuna hopeana tuotteita, jotka eivät ole aitoja.

TUKES valvoo jalometallituotteiden myyntiä, maahantuontia ja valmistusta. TUKESin tarkastajat käyvät vuosittain noin 350 - 400 kello- ja kulta-alan liikkeessä. Valvontakäynnillä tarkastaja jakaa yrittäjille tietoja jalometallituotesäädöksistä sekä tutkii pistokokein tuoteryhmittäin korujen leimat sekä muun ulkonäön. Kiinnostavat tuotteet ostetaan näytteeksi tarkkoja pitoisuusanalyysijä ja muita tutkimuksia varten.

Kulta-, hopea- ja platinatuotteita myydään nykyään muuallakin, kuin perinteisissä kello- ja kultaliikkeissä. Kuluttaja ei aina välttämättä saa pätevän henkilökunnan palvelua. Myyntitoiminnassa on todettu olevan myös suoranaista huijausta. TUKESin havaintojen mukaan 12 liikkeen ketjussa on ollut myytävänä kullattuna hopeana täysin säädösten vastaisia koruja. Niissä on ollut perusmateriaalina esimerkiksi lyijyn, kuparin, tinan ja antimonin seos. Tuotteen pinnalla on voinut olla ohut kerros kuparin ja sinkin seosta, jossa on ollut mukana hitunen kultaa. TUKES on asettanut kyseiset tuotteet myyntikieltoon jalometallituotteina.

Jalometallituotteille on säädöksissä määrätty tietyt pitoisuusrajat. Liian vähän kultaa, hopeaa tai platinaa sisältäviä tuotteita ei saa Suomessa myydä jalometallituotteena. Tuotteen jalometallipitoisuus käy ilmi kolmenumeroisesta leimasta. Pitoisuusleima pitää olla kaikissa yli 1 g painoisissa kulta- ja platinatuotteissa ja yli 10 g painoisissa hopeatuotteissa. Pitoisuusleiman lisäksi tuotteessa pitää olla nimileima, joka kertoo kuka tuotteesta vastaa. Kevyet tuotteet voidaan saattaa markkinoille ilman leimoja, mutta niiden on silti täytettävä jalometallituotelain ja -asetuksen vaatimukset. Suomessa kultatuotteen pienin sallittu pitoisuus on 375 massan tuhannesosaa, jolloin tuotteen painosta 37,5 % on puhdasta kultaa. Suomen markkinoille tätä "kevytkultaa" tulee paljon mm. Italiasta. Yleisimmät kultapitoisuudet Suomessa ovat 585 ja 750. Kuluttajan kannattaa varmistaa leimoista mitä on ostamassa. Selkeät leimat voivat vuosikymmenienkin kuluttua nostaa tuotteen arvoa. TUKES on havainnut markkinoilla useita puutteellisesti leimattuja tai täysin leimaamattomia jalometallituotteita.

TUKESin Internet-sivuilla (www.tukes.fi) on paljon jalometallituotteisiin liittyvää tietoa sekä esitteemme "Jalometallituotteet" sähköisessä muodossa. Ilmaista esitettämme saa myös painettuna suomen-, ruotsin ja englanninkielisenä.

Miten voit varmistua jalometallituotteen aitoudesta?

- Osta vain luotettavalta myyjältä ja luotettavasta liikkeestä.
- Tarkista tuotteen leimat ja pyydä tarvittaessa myyjää selittämään ne.
- Pyydä kuittiin tai ostotodistukseen mahdollisimman tarkat tiedot tuotteesta (valmistaja, tuotteen tunnistekoodi, jalometalli, pitoisuus).
- Pidä kuitti tallessa.

Lisätietoja: ylitarkastaja Paula Ruotsalainen, TUKES, puh. (09) 616 7245, 040 821 3805